

Амосов Олег Юрійович

доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки, завідувач кафедри економічної теорії і фінансів Харківського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України
ORCID: 0000-0003-3781-4801
e-mail: amosovoleg@ukr.net

Гордієнко Лариса Юріївна

кандидат економічних наук, доцент Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця
ORCID: 0000-0003-4971-6264
e-mail: gordienkolarisa@ukr.net

Ющенко Наталія Вікторівна

аспірант Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця
ORCID: 0000-0002-3396-8013
e-mail: nataliya.yushchenko@hneu.net

**СУЧАСНІ РЕЙТИНГОВІ ОЦІНКИ РОЗВИТКУ
ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ
ТА ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА**

Розглянуто існуючі міжнародні індекси та рейтинги розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування. Проаналізовано складові міжнародних індексів та можливість застосування їх для оцінки сучасного стану електронного урядування в країні та регіонах. Обґрунтовано ключові показники для побудови національної виміральної системи розвитку електронного урядування.

Ключові слова: інформаційне суспільство; електронне урядування; міжнародні індекси; міжнародні рейтинги.

Постановка проблеми. На сучасному етапі еволюції людства основну роль відіграє розвиток інформаційного суспільства. Одним із векторів розвитку суспільства є цифрові трансформації, зокрема з використанням технологій електронного урядування. Технології електронного урядування є важливим фактором задля успішного реформування публічного управління в країні.

Стратегія впровадження електронного урядування визначена в Концепції розвитку електронного урядування в Україні, схваленій Кабінетом Міністрів України [1]. Але практичне втілення цієї концепції виявляє низку проблем як правового забезпечення, так і інформаційного. Серед таких проблем є проблема оцінки сучасного стану електронного урядування в країні та регіонах.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Оцінці розвитку електронного урядування та інформаційного суспільства присвячені роботи:

І. Жилияєва, О. Довгого, А. Семенченка, С. Полумієнка та інших науковців. Водночас бракує досліджень, спрямованих на формування національної системи індикаторів розвитку електронного урядування та інформаційного суспільства як на національному, так і на регіональному рівнях.

Виокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми.

Метою статті є аналіз сучасних міжнародних рейтингових індексів розвитку інформаційного суспільства і електронного урядування та визначення релевантних груп показників для запровадження їх у національну систему індикаторів.

Виклад основного матеріалу. При впровадженні електронного урядування в публічних установах та організаціях вкрай важливо мати об'єктивну оцінку функціонування сучасних інформаційних технологій (далі – ІТ). На сучасному етапі розвитку інформаційних технологій, зокрема в процесі функціонування електронного урядування, використовуються різні підходи, серед яких найбільш визнаним є підхід, що базується на використанні комплексної оцінки.

Комплексна оцінка діяльності електронного уряду – це характеристика діяльності електронного уряду, отримана як результат вивчення сукупності показників, що визначають більшість урядових та публічних процесів і містять узагальнюючі дані про результати розвитку електронних послуг. Очевидно, що, чим більше показників буде використано для комплексної оцінки, тим об'єктивнішими будуть висновки аналізу. Але прагнути до цієї мети потрібно дуже обережно, тому що збільшення кількості показників ускладнює методику рейтингової оцінки та робить її менш ефективною.

На Всесвітньому саміті з питань інформаційного суспільства в Тунісі у 2005 р. було затверджено основний набір інформаційно-телекомунікаційних індикаторів, на основі яких проводиться статистична обробка і формуються рейтингові оцінки країн на міжнародному рівні [2]. На цьому саміті було відзначено, що країни, враховуючи свою специфіку, запроваджують власний набір показників розвитку інформаційного суспільства. Водночас наголошено, що, хоча швидкий розвиток технологій обумовлює зміни в структурі індикаторів, характерний набір складається з таких чотирьох груп:

- інфраструктура та доступ до ІТ. Ця група включає статистичні індикатори, які вважаються обов'язковими задля впровадження і розвитку ІТ-статистики;
- доступ та використання ІТ домогосподарствами та індивідами;
- використання ІТ у підприємницькій діяльності;
- ІТ-сектор і торгівля ІТ-товарами.

Перелічені вище індикатори використовуються для побудови композитного індексу, який вже дає можливість простежити тенденції розвитку і є основною складовою для складання рейтингів. Доцільно зауважити, що вказані групи показників не враховують доступність та використання ІТ публічними установами.

Аналіз джерел, присвячених моніторингу та аналізу розвитку інформаційного суспільства [3 – 5], свідчить, що для цих цілей використовується понад двадцять індексів. Найпопулярнішими, як засвідчили дослідження авторів

на підставі аналізу сайтів міжнародних організацій [6–12], є рейтинги, побудовані за допомогою таких індексів:

- індекс розвитку електронного уряду (The UN Global E-Government Development Index – EGDI) [13];
- індекс електронної участі (E-Participation Index – EPART) [14];
- глобальний індекс інновацій (The Global Innovation Index – GII) [15];
- індекс глобального підключення (Global Connectivity Index – GCI, Huawei) [16];
- індекс світової цифрової конкурентоспроможності (IMD World Digital Competitiveness Index – WDCI) [17];
- індекс цифрової економіки та суспільства (Digital Economy and Society Index – DESI) [18];
- індекс розвитку інформаційно-комунікаційних технологій (ICT Development Index – IDI) [19];
- індекс мережевої готовності (Networked Readiness Index – NRI) [20].

У табл. 1 представлені рейтинги України та країн-лідерів щодо вищезазначених індексів.

Таблиця 1

Рейтинги України та країн-лідерів за індексами розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування [21 – 27]

Країна	EGDI 2018	EPART 2018	GI 2018	GCI 2019	WDCI 2019	DESI 2019	IDI 2017	NRI 2016
Сінгапур	7	13	5	4	2	-	18	1
Фінляндія	6	1	7	7	7	1	22	2
США	11	5	6	1	1	-	16	5
Данія	1	1	8	5	4	4	4	11
Швейцарія	15	41	1	2	5	-	3	7
Ісландія	19	73	23	24	27	-	1	16
Україна	82	75	43	50	60	-	79	64

Як видно з табл. 1, наведені в ній індекси відображають розвиток інформаційного суспільства та електронного урядування за різними факторами, тому і лідери в рейтингах відрізняються.

З метою визначення основних факторів, що впливають на композитні індекси, вважаємо за доцільне здійснити аналіз складових, представлених у табл. 1, міжнародних рейтингів для України.

Індекс розвитку електронного уряду (The UN Global E-Government Development Index – EGDI) використовується ООН для оцінки розвитку електронного урядування. Цей індекс враховує готовність використання інформаційно-комунікаційних технологій для надання державних послуг населенню та бізнесу [28]. Методологія ООН базується на дослідженні національних вебсайтів країн-членів ООН та аналізі урядових програм щодо

розвитку концепцій електронного урядування. До індексу EGDI належать три субіндекси, і він має таку структуру:

– сервіс онлайн послуг – OSI. Цей субіндекс містить такі складові, як: необхідні інформаційні сервіси, розширені інформаційні сервіси, транзакційні сервіси, сервіси двостороннього зв'язку;

– телекомунікаційна інфраструктура – ТІІ. До цього субіндексу належать: кількість користувачів Інтернет, фіксованого телефонного, мобільного зв'язку та широкосмугового інтернету;

– людський капітал – НСІ. Сюди належить кількість грамотних дорослих та сукупна частка осіб, що навчаються.

Ще одним індикатором, запровадженим ООН, який вважаємо за доцільне використовувати для рейтингової оцінки електронного урядування в Україні, є індекс електронної участі (E Participation Index – EPART). Цей індекс оцінює рівень взаємодії держави та громадян, ефективність та корисність електронних урядових послуг та залучення громадян до прийняття рішень. Композитний індекс EPART складається з трьох субіндексів: електронна інформація (оцінює повноту надання інформації урядовими сайтами); електронна консультація (наявність та якість електронних консультацій); електронне прийняття рішень (забезпечення доступу громадян до участі в прийнятті рішень).

У табл. 2 наданий рейтинг України, який був облікований за методологією ООН за індексами EGDI та EPART [29] для 2008, 2010, 2012, 2014, 2016, 2018 рр.

Таблиця 2

Рейтинг України за індексами EGDI та EPART в 2008 – 2018 рр. [30]

Індекси	Роки					
	2008	2010	2012	2014	2016	2018
EGDI Rang	41	54	68	87	62	82
EGDI	0.5728	0.5181	0.5653	0.5032	0.6076	0.6165
НСІ	0.9508	0.9647	0.9176	0.8616	0.8390	0.8436
ТІІ	0.2336	0.2487	0.3535	0.3802	0.3968	0.4364
OSI	0.5351	0.3460	0.4248	0.2677	0.587	0.5694
EPART Rang	14	48	83	77	32	75
EPART	0.5682	0.2571	0.1579	0.4314	0.7458	0.6854

Аналіз даних за індексом EGDI, наведених у табл. 2, здійснених із використанням аналітичного методу, свідчить, що динаміка субіндексу НСІ в Україні практично не змінилася, показники субіндексу ТІІ – телекомунікаційної інфраструктури вказують на постійне зростання. Але субіндекс онлайн послуг – OSI має значні коливання, що вказує на те, що Україна не встигає за лідерами у сфері запровадження та модернізації онлайн послуг. Наглядно динаміку індексу EGDI та його складових за 10 років представлено на рис. 1.

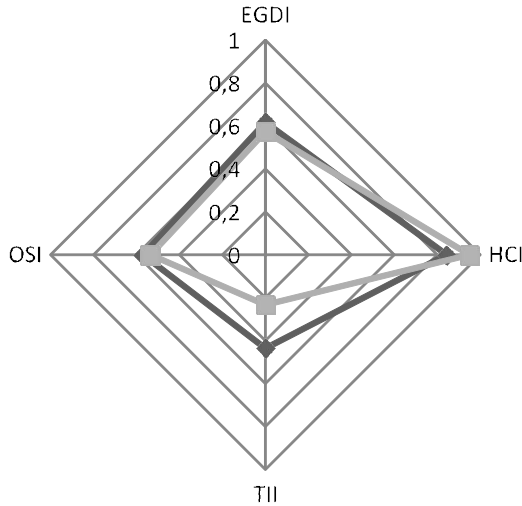

Рис. 1. Динаміки складових індексу EGDI України за 2008 – 2018 рр.

Як видно з рис. 1, найбільший показник протягом 2008 – 2018 рр. спостерігається у субіндекса HSI – людського капіталу; він відображає високий рівень грамотності населення та кількість людей, що вступають до закладів вищої освіти. А показники онлайн-послуг – OSI та телекомунікаційної інфраструктури – TII значно відстають, хоча і мають тенденцію зростання.

Індекси EGDI та EPART надають інформацію про ефективність стратегії впровадження онлайн послуг, темпів розвитку телекомунікаційного сектору, залучення громадян до публічних процесів (рис. 2), але вони не є абсолютними показниками. Значне падіння індексу EPART у 2012 р. пов'язане зі зміною алгоритму побудови індексу і збільшенням показників, які включені до розрахунку.

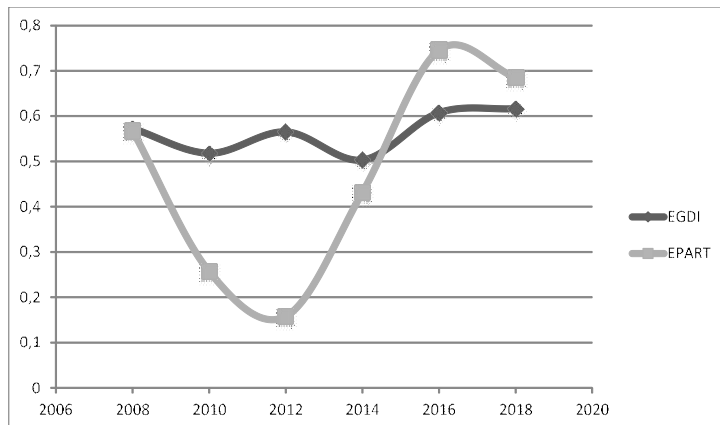

Рис. 2. Динаміка індексів EGDI та EPART України за 2008 – 2018 рр.

Навіть коли показники країни не змінилися, порівняно з попереднім роком, це ще не означає відсутність руху чи позитивної динаміки. Це означає, що інші країни докладають більше зусиль, застосовують інноваційні підходи та внаслідок цього прогресують більшими темпами.

Наступний із досліджуваних індексів – це глобальний індекс інновацій (The Global Innovation Index – GII). Він розраховується французькою бізнес-школою INSEAD та Корнельським університетом (США) з 2007 р. за підтримки Всесвітньої організації інтелектуальної власності (WIPO). Індикаторами інвестиційного успіху є показники: інвестиційних ресурсів, ефективності інноваційної системи, долі ІКТ-експорту, якості ІКТ-доступу, ІКТ-користування, е-залучення та електронних публічних послуг. Динаміка рейтингу України за індексом GII представлена в табл. 3.

Таблиця 3

Рейтинг України за індексом GII у 2016 – 2019 рр. [31]

Показник	Роки			
	2016	2017	2018	2019
Місце	56	50	43	47
Індекс	35,71	37,62	38,52	37,4

Так, за результатами опублікованого рейтингу 2019 р., Україна займає 47 місце з 129 країн [32]. Але спостерігається великий розрив між показниками інноваційних ресурсів – 82 місце та інноваційних результатів – 36 місце, що вказує на низьку ефективність інноваційного середовища в країні.

Наступний із розглядуваних індексів – глобальний індекс мережевої взаємодії – GCI, що має більш технологічне спрямування. З початку 2014 р. компанія Huawei досліджує розвиток країн на шляху до цифрової економіки. Глобальний індекс мережевої взаємодії – GCI, що складається з 40 показників, які агрегуються в п'ять основних технологічних факторів росту: розгортання мереж широкосмугового зв'язку, функціонування центрів обробки даних, застосування “хмарних” сервісів, робота з великими даними, розвиток Інтернету речей (IoT) [33]. Україна в 2019 р. посіла 50 місце і перебуває в групі “наздоганяючих країн” із рейтингом 44. Порівняно з 2018 р. Україна збільшила свій рейтинг на 4 пункти. На думку компанії Huawei, збільшення рейтингу на 1 пункт еквівалентно зростанню конкурентоспроможності на 2,1%, інновацій на державному рівні – на 2,2%.

У світі також використовують Індекс WDCI (World Digital Competitiveness Rankings), який оцінює потенціал 63 країн світу та складається з трьох субіндексів, які враховують: знання (таланти, освіта, наука), технології (нормативна база, капітал, технологічна база), готовність (адаптивність, гнучкість бізнесу, інтеграція ІТ). Із даних, поданих у табл. 4, зрозуміло, що Україна за п'ять років значно не змінила свої позиції і розташовується на крайніх позиціях рейтингу [34].

Таблиця 4

Рейтинг України за індексом WDCI у 2015 – 2019 рр.

Субіндекси	Роки				
	2015	2016	2017	2018	2019
WDCI	59	59	60	58	60
Знання	40	44	45	39	40
Технології	60	60	62	61	61
Готовність	61	61	61	61	62

Європейська Комісія для оцінки рівня розвитку цифрової економіки 29 країн ЄС використовує Індекс цифрової економіки та суспільства – DESI (Digital Economy and Society Index) [35, 36]. Композитний індекс DESI складається з 5 субіндексів: підключеність – розвиток інфраструктури фіксованого та широкосмугового доступу до інтернету; людський капітал – навички користування та перспективних ІТ-професіоналів; використання Інтернету – активність користування інформаційними сервісами, сервісами електронної комерції; інтеграція цифрових технологій – рівень розвитку електронної комерції та електронного бізнесу; державні цифрові послуги – кількість та складність електронних державних послуг, рівень відкритих даних та електронні сервіси з охорони здоров'я. Індекс DESI для України не розраховується, адже країна не є членом Європейського Союзу.

Індекс розвитку інформаційно-комунікаційних технологій – IDI розраховується Міжнародним союзом електрозв'язку починаючи з 2009 р. для аналітичного звіту “Вимірювання інформаційного суспільства” [37]. IDI базується на основі трьох субіндексів, які об'єднують свій набір показників та розподіляються по групах: ІКТ-доступ, ІКТ-використання, ІКТ-навички. Субіндекси агрегуються в композитний індекс із значенням 0,4; 0,4; 0,2 відповідно. У 2017 р. Україна зайняла 79 місце з 176 із показником 5,62. Найвищий показник: ІКТ-навички – 8,56; ІКТ-доступ – 6,6; та ІКТ-використання – 3,17.

Індекс мережевої готовності (Networked Readiness Index – NRI) розраховується Міжнародною школою бізнесу INSEAD, Всесвітнім економічним форумом та Світовим банком [38]. Індекс оцінює готовність країн до використання ІКТ та складається з чотирьох компонентів: середовище (політична та нормативна база, бізнес та інноваційне середовище); готовність (інфраструктура та доступність ІКТ, навички користування); використання (громадянами, бізнесом та державними установами); вплив (економічні та соціальні наслідки використання ІКТ).

Індекс мережевої готовності охоплює широке коло компонентів. Так, субіндекс середовище включає ефективність роботи законодавчих органів, незалежність судів, захист інтелектуальної власності та рівень піратського програмного забезпечення. За показником 2016 р. субіндекса середовище

Україна посідає 94 позицію з 139 країн (табл. 5). Але його компоненти мають між собою великий розрив. “Політичне та нормативне середовище” – 113 місце з 139, а компонент “Бізнес та інноваційне середовище” має 67 місце.

Таблиця 5

NRI – Індекс мережевої готовності [39]

Компоненти	Роки				
	2012	2013	2014	2015	2016
Україна	3,85	3,87/73	3,87/81	4,01/71	4,2 /64
Середовище	3,31	3,54	3,48	3,57	3,8/94
Готовність	5,34	5,34	5,49	5,6	5,7/30
Використання	3,31	3,27	3,34	3,4	3,6/88
Вплив	3,4	3,32	3,16	3,47	3,7/69

Субіндекс готовність має кращі показники з усіх субіндексів і займає 30 місце. Субіндекс використання демонструє постійне зростання та має 88 позицію із 139. До субіндексу використання належать індивідуальне використання ІКТ, бізнес використання та державне використання.

Субіндекс впливу показує позитивну динаміку та посідає 69 місце. Субіндекс враховує економічний вплив ІКТ на конкурентоспроможність та зсув до більш наукомісткої діяльності. Соціальний – враховує вплив ІКТ на освіту, охорону здоров’я, навколишнє середовище, активну участь громадян у суспільному житті.

Як і розглянуті вище, індекс NRI відображає тренд попередніх індексів та вказує на високий рівень доступу до ІКТ та навички його використання (рис. 3).

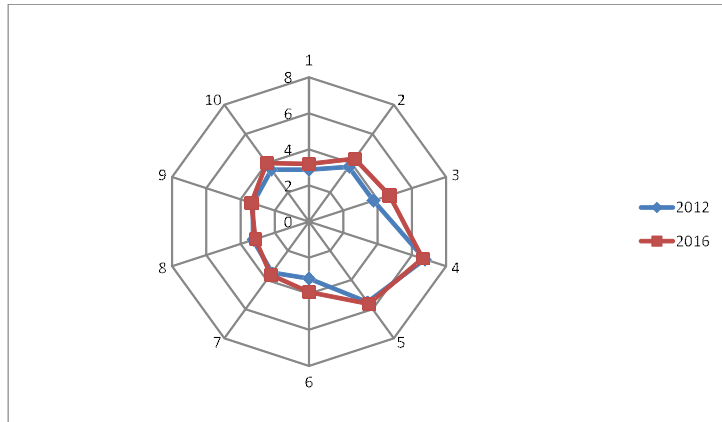

Рис. 3. Порівняльна діаграма компонентів індексу NRI (2012 – 2016 рр.)

Умовні позначення: 1 – політичне та нормативне середовище; 2 – бізнес та інноваційне середовище; 3 – інфраструктура; 4 – доступність; 5 – навички; 6 – індивідуальне використання; 7 – бізнес-використання; 8 – державне використання; 9 – економічний вплив; 10 – соціальний вплив.

Аналіз груп показників та основних факторів, які використовуються при розрахунку міжнародних індексів розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування, наведені в табл. 6.

Таким чином, представлені в табл. 6 індекси WDCR, NRI, GCI здебільшого відображають інституціональні, економічні та технологічні показники. Індекси DESI, IDI, EGDI, EPART більше спрямовані на соціальну сферу та застосовуються для оцінки розвитку інформаційного суспільства в країні.

Таблиця 6

Групи показників при розрахунку міжнародних індексів розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування [40 – 46]

Групи показників		EGDI	EPART	GI	GCI	WDCI	IDI	DESI	NRI
Уряд	Інституційне середовище	+	+	-	+	+	-	-	+
	Електронні слухання	-	+	+	-	-	-	-	-
Технології	ІКТ інфраструктура	+	+	+	+	+	+	+	+
	ІКТ доступність	+	-	-	-	+	+	+	+
Економіка	Розвиток е-комерції	-	-	+	+	+	+	+	+
	Рівень кібербезпеки	-	-	-	+	+	-	-	-
	Економічні наслідки	-	-	-	+	-	-	-	+
Соціальне середовище	Вплив на суспільство	-	-	-	+	-	-	-	+
	Рівень освіти	+	-	-	-	+	+	+	-
	Е-послуги	+	+	+	+	+	-	+	+

Перераховані вище композитні індекси можуть бути використані як для аналізу та загальної тенденції розвитку електронного урядування і інформаційно-комунікаційних технологій у країні, так і для порівняльного аналізу з країнами-лідерами регіону та світу (рис. 4).

Як видно з рис. 4, за всіма індексами Україна значно відстає від країн-лідерів, що зумовлює впровадження стратегічних заходів для розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування.

Таким чином, міжнародні індекси надають об'єктивну та, найголовніше, незалежну від органів влади оцінку, і вказують на необхідність активізування дій для створення умов розвитку електронного урядування, публічних інституцій та цифровізації бізнес-процесів.

Для об'єктивної оцінки сучасного стану електронного урядування в країні доцільно було б розробити національну систему вимірювання до наступних показників як багаторівневу модель. Світові методики мають бути адаптованими до вітчизняних умов та базуватися на комплексному підході:

- відповідність нормативно-правової бази країни;

- готовність країни до впровадження електронного урядування – рівень розвитку ІКТ-інфраструктури та доступ до неї населення, бізнесу, публічних установ;
- знання та навички використання електронних послуг;
- інтенсивність використання доступних електронних послуг та сервісів громадянами, бізнесовим сектором, державними та публічними установами;
- ефективність електронних послуг та сервісів, відповідність її кількості та якості потребам громадян та бізнесу;
- інформаційна безпека.

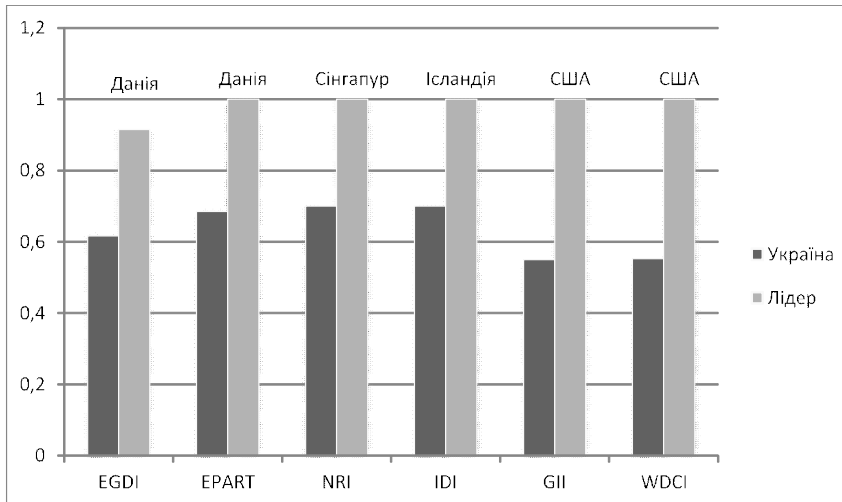

Рис. 4. Рейтинг України, порівняно з країною-лідером (2018 р.)

Висновки і перспективи подальших розвідок. На сучасному етапі розбудова електронного урядування, запровадження електронних адміністративних послуг переходять на новий рівень. Розглянуті в статті міжнародні індикатори дають повною мірою змогу оцінити рівень розвитку та ефективність функціонування електронного урядування в країні. Але вказані методики оцінюють, здебільшого, технічну складову, рівень освіти населення та кількість доступних електронних послуг. Але електронне урядування – це складне явище, яке, принаймні в Україні, пов’язане з трансформацією публічного управління як на державному рівні, так і на місцевому. Тому оцінку рівня розвитку електронного урядування потрібно здійснювати не лише загалом у країні, а й мати об’єктивні дані щодо регіонів.

У подальших дослідженнях передбачається визначити ключові показники та індикатори, які дадуть змогу проводити моніторинг та оцінку розвитку електронного урядування та інформаційного суспільства в країні.

Список використаної літератури

1. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України № 649-р від 20.09.2017 р. URL : <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/250287124> (дата звернення: 08.01.2020).

2. Електронне урядування та електронна демократія : навч. посіб. / за заг. ред. Семенченко А., Дрешпак В. Київ, 2019. С. 22.
3. Там само. С. 22.
4. Головенчик Г. Г. Рейтинговый анализ уровня цифровой трансформации экономик стран ЕАЭС и ЕС // Цифровая трансформация. 2018. № 2 (3). С. 5—18.
5. Семенченко А., Журавльов А. Вимірювальна система розвитку інформаційного суспільства електронного врядування: інструмент формування й реалізації державної політики і протидії корупції // Вісник Національної академії державного управління при Президенті України. 2012. № 1. С. 107—120.
6. United Nations. UN E-government Survey 2018. URL : <https://publicadministration.un.org/egovkb> (date of using: 08.01.2020).
7. Measuring the Information Society Report. URL : <https://www.itu.int/en/ITU-D/Statistics/Documents/publications/misr2016/MISR2016-w4.pdf> (date of using: 09.01.2020).
8. IMD World DIGITAL Competitiveness ranking. URL: <https://www.imd.org/wcc/world-competitiveness-center-rankings/world-digital-competitiveness-rankings-2019> (date of using: 09.01.2020).
9. DESI - European Commission. URL : <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/desi> (date of using: 09.01.2020).
10. Глобальний індекс цифрового підключення. Huawei GCI. URL : <https://www.huawei.com/minisite/russia/gci2018rus/huaweiGCI.html> (date of using: 08.01.2020).
11. Global Innovation Index. URL : <https://www.globalinnovationindex.org/Home> (date of using: 08.01.2020).
12. The Networked Readiness Index. URL : <http://reports.weforum.org/global-information-technology-report-2016/networked-readiness-index> (date of using: 09.01.2020).
13. United Nations...
14. Ibid.
15. Measuring the Information...
16. IMD World DIGITAL...
17. DESI...
18. Глобальний індекс...
19. Global Innovation Index...
20. The Networked Readiness Index...
21. United Nations...
22. Measuring the Information...
23. IMD World DIGITAL...
24. DESI...
25. Глобальний індекс...
26. Global Innovation Index...
27. The Networked Readiness Index...
28. United Nations...
29. Ibid.
30. Ibid.
31. Measuring the Information...
32. Ibid.
33. IMD World DIGITAL...
34. DESI...

35. IMD World DIGITAL...
36. Глобальний індекс...
37. Global Innovation Index...
38. The Networked Readiness Index...
39. Ibid.
40. United Nations...
41. Measuring the Information...
42. IMD World DIGITAL...
43. DESI...
44. Глобальний індекс...
45. Global Innovation Index...
46. The Networked Readiness Index...

Статтю подано: 28.01.2020

Статтю схвалено: 13.02.2020

Amosov Oleh Yuriiovich

*Doctor of Economics, Professor, Honored Worker of Science and Technology,
Head of the Department of Economic Theory and Finance,
Kharkiv Regional Institute for Public Administration of the National Academy
for Public Administration under the President of Ukraine*

ORCID: 0000-0003-3781-4801

e-mail: amosovoleg@ukr.net

Gordienko Larisa Yuriivna

*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics*

ORCID: 0000-0003-4971-6264

e-mail: gordienkolarisa@ukr.net

Yushchenko Nataliya Viktorivna

PhD student Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

ORCID: 0000-0002-3396-8013

e-mail: nataliya.yushchenko@hneu.net

**MODERN RATING ASSESSMENTS OF E-GOVERNANCE
AND INFORMATION SOCIETY DEVELOPMENT**

Problem setting. At the present stage of human evolution, the development of the information society plays a major role. One of the vectors for society's development is digital transformation, including the use of e-government. E-governance technologies are an important factor for successful public administration reform in the country.

The eGovernment implementation strategy is defined in the eGovernment Development Concept in Ukraine approved by the Cabinet of Ministers of Ukraine. But the practical implementation of this concept reveals a number of problems, both legal and informational. Among these problems is the problem of assessing the current state of e-government in the country and regions.

Recent research and publications analysis. Estimates of the development of e-government and information society are devoted to the work of such scientists as: Zhilyayeva IB, Dovgoy OS, Semenchenko AI, Polumienco SK and others. At the same time, there is a lack

of research aimed at creating a national system of indicators for the development of e-government and the information society at both national and regional levels.

Highlighting previously unsettled parts of the general problem. The purpose of the article is to analyze the current international rating indices for the development of the information society and e-governance and to identify relevant groups of indicators for their introduction into the national system of indicators.

Paper main body. When implementing e-governance in public institutions and organizations, it is crucial to have an objective assessment of the functioning of modern information technology (IT). At the present stage of information technology development, including in the functioning of e-government, different approaches are used, among which the most recognized is the approach based on the use of integrated assessment.

An integrated assessment of e-government activity is a characteristic of e-government activity that results from the study of a set of indicators that determine most government and public processes and provides aggregate data on the results of e-services development.

At the World Summit on the Information Society in Tunisia in 2005, a core set of information and telecommunication indicators was approved, on the basis of which statistical analysis is carried out and country ratings are formed at the international level. At this summit, it was noted that, given their specificity, countries are introducing their own set of indicators for the development of the information society. At the same time, it is emphasized that although the rapid development of technologies causes changes in the structure of indicators, the characteristic set consists of the following four groups:

- infrastructure and access to IT;
- access and use of IT by households and individuals;
- use of IT in business;
- IT sector and IT merchandise.

The most popular, as shown by the research of the authors on the basis of the analysis of the websites of international organizations, are the ratings built using the following indices:

- eGovernment Development Index (EGDI);
- E-Participation Index (EPART);
- the Global Innovation Index (GII);
- Global Connectivity Index (GCI, Huawei);
- IMD World Digital Competitiveness Index (WDCI);
- Digital Economy and Society Index (DESI);
- ICT Development Index (IDI);
- Networked Readiness Index (NRI).

The WDCI, NRI, GCI indexes more closely reflect institutional, economic and technological indicators. The DESI, IDI, EGDI, EPART indices are more focused on the social sphere and are used to assess the development of the information society in the country.

The composite indices listed above can be used for analysis and overall trends in e-governance and ICT in the country, as well as for benchmarking with the region's and world leaders.

By all indexes, Ukraine is far behind the leading countries, leading to the implementation of strategic measures for the development of the information society and e-governance.

Thus, the International Indices provide an objective and importantly independent from the authorities and indicate the need to step up actions to create conditions for the development of e-government, public institutions and digitization of both business and public processes.

Conclusions of the research and prospects for further studies. Recently, the development of e-governance and the introduction of electronic administrative services are moving to a new level. The international indicators discussed in the article give a full assessment of the level of development and functioning of e-government in the country. However, these techniques mainly assess the technical component, the level of education of the population and the number of available electronic services. At the same time, eGovernment is a complex phenomenon that, at least in Ukraine, is related to the transformation of public administration, both at the state and local levels. Therefore, assessing the level of eGovernment development should be done not only across the country, but also with objective data by region.

Further studies will identify key indicators and indicators that will allow monitoring and evaluation of the development of e-governance and the information society in the country and its regions.

Key words: information society; e-government; international indexes; international ratings.

References

1. Pro skhvalennia Kontseptsii rozvytku elektronnoho uriaduvannia v Ukraini. № 649-r. (2017). URL : <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/250287124> [in Ukrainian].
2. Semenchenko, A., Dreshpak, V. (Eds.). (2019). *Elektronne uriaduvannia ta elektronna demokraciia* (Part 1 – 15). Kyiv. pp. 22 [in Ukrainian].
3. Ibid.
4. Golovenchik, G. G. (2018). Rejtingovyy analiz urovnja cifrovoj transformacii jekonomik stran EAJeS i ES. *Cifrovaja transformacija*, Issue 2 (3), pp. 5-18 [in Russian].
5. Semenchenko, A., Zhuravlov, A. (2012). Vymiriuvalna systema rozvytku informatsiinoho suspilstva elektronnoho uriaduvannia: instrument formuvannia y realizatsii derzhavnoi polityky i protydii koruptsii. *Visnyk Natsionalnoi akademii derzhavnoho upravlinnia pry Prezydentovi Ukrainy*, Issue 1, pp. 107-120 [in Ukrainian].
6. *United Nations*. UN E-government Survey. (2018). URL: <https://publicadministration.un.org/egovkb>.
7. *Measuring the Information Society Report*. (2016). URL : <https://www.itu.int/en/ITU-D/Statistics/Documents/publications/misr2016/MISR2016-w4.pdf>
8. *IMD World DIGITAL Competitiveness ranking*. (2019). URL : <https://www.imd.org/wcc/world-competitiveness-center-rankings/world-digital-competitiveness-rankings-2019>.
9. *DESI - European Commission*. (2019). URL : <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/desi>.
10. *Huawei GCI*. (2018). URL : <https://www.huawei.com/minisite/russia/gci2018rus/huaweiGCI.html>.
11. *Global Innovation Index*. (2019). URL : <https://www.globalinnovationindex.org/Home>.
12. *The Networked Readiness Index*. (2016). URL : <http://reports.weforum.org/global-information-technology-report-2016/networked-readiness-index>.
13. *United Nations...*
14. Ibid.
15. *Measuring the Information...*
16. *IMD World DIGITAL...*

17. *DESI...*
18. *Huawei GCI...*
19. *Global Innovation Index...*
20. *The Networked Readiness Index...*
21. *United Nations...*
22. *Measuring the Information...*
23. *IMD World DIGITAL...*
24. *DESI...*
25. *Huawei GCI...*
26. *Global Innovation Index...*
27. *The Networked Readiness Index...*
28. *United Nations...*
29. *Ibid.*
30. *Ibid.*
31. *Measuring the Information...*
32. *Ibid.*
33. *IMD World DIGITAL...*
34. *DESI...*
35. *IMD World DIGITAL...*
36. *Huawei GCI...*
37. *Global Innovation Index...*
38. *The Networked Readiness Index...*
39. *Ibid.*
40. *United Nations...*
41. *Measuring the Information...*
42. *IMD World DIGITAL...*
43. *DESI...*
44. *Huawei GCI...*
45. *Global Innovation Index...*
46. *The Networked Readiness Index...*

Paper submitted: 28.01.2020

Paper accepted: 13.02.2018

Цитування: Амосов О. Ю., Гордієнко Л. Ю., Ющенко Н. В. Сучасні рейтингові оцінки розвитку електронного урядування та інформаційного суспільства // Ефективність державного управління : зб. наук. пр. Вип. 1 (62) : у 2 ч. Ч. 1 / за заг. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2020. С. 13—27. (DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4011.62.2020.205762>).

Citation: Amosov, O. Yu., Gordienko, L. Yu., Yushchenko, N. V. (2020). Modern rating assessments of e-governance and information society development. *Efficiency of Public Administration*, Issue 1 (62), pp. 13-27. (DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4011.62.2020.205762>).